

Puolivuosikatsaus 2018

13.7.2018

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a blue, lowercase, cursive script font.

Puolivuosisikatsaus tammi-kesäkuulta 2018**Toinen neljännes 2018**

- Liikevaihto 458 milj. euroa (445)
 - Vertailukelpoinen käyttökate 157 milj. euroa (151) ja liikevoitto 98 milj. euroa (92)
 - Raportoitu käyttökate 160 milj. euroa (148) ja liikevoitto 101 milj. euroa (88)
 - Vertailukelp. osakekohtainen tulos (EPS) 0,47 euroa (0,44), raportoitu 0,49 euroa (0,70)
 - Kassavirta investointien jälkeen 81 milj. euroa (76)
- Mobiiliin postpaid puhe-ARPU oli 20,4 euroa (20,4 edellisellä neljänneksellä)
 - Mobiilien postpaid puhe-vaihtuvuus oli 17,4 prosenttia (19,2 edellisellä neljänneksellä)
 - Mobiiliin palveluliikevaihto kasvoi 1,6 prosenttia 201 miljoonaan euroon (198)
 - Elisan postpaid-mobiilikanta kasvoi 8 300 liittymällä ja prepaid-kanta pieneni 1 400 liittymällä vuosineljänneksen aikana
 - Kiinteiden laajakaistaliittymien määrä kasvoi 1 000 liittymällä vuosineljänneksen aikana
 - Nettovelka/käyttökate oli 1,9 (1,8 vuoden 2017 lopussa) ja velkaantumisaste 126 prosenttia (103 vuoden 2017 lopussa)

Tammi-kesäkuu 2018

- Liikevaihto 907 milj. euroa (861)
- Vertailukelpoinen käyttökate 312 milj. euroa (294) ja liikevoitto 195 milj. euroa (180)
- Raportoitu käyttökate 313 milj. euroa (291) ja liikevoitto 196 milj. euroa (177)
- Vertailukelp. osakekohtainen tulos (EPS) 0,94 euroa (0,87), raportoitu 0,95 euroa (1,13)
- Kassavirta investointien jälkeen 133 milj. euroa (139)

Keskeiset tunnusluvut

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Liikevaihto	458	445	2,8	907	861	5,4
Käyttökate	160	148	8,3	313	291	7,5
Vertailukelp. käyttökate	157	151	4,1	312	294	6,1
Liikevoitto ¹⁾	101	88	13,8	196	177	10,5
Tulos ennen veroja ¹⁾	95	129	-26,1	184	213	-13,4
EPS, EUR	0,49	0,70	-30,8	0,95	1,13	-15,8
Vertailukelp. EPS, EUR	0,47	0,44	6,2	0,94	0,87	8,7
Käyttöom. investoinnit	61	64	-5,0	114	117	-3,1

¹⁾ Vertailukelpoiset luvut 4–6/2018: Liikevoitto 98 milj. euroa (92), tulos ennen veroja 92 milj. euroa (87). Vertailukelpoinen 1–6/2018: Liikevoitto 195 milj. euroa (180), tulos ennen veroja 184 milj. euroa (171).

Rahoitusasema ja kassavirta

Miljoonaa euroa	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Nettovelka	1 201	1 231	1 073
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,9	2,1	1,8
Velkaantumisaste, %	125,9	140,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	37,0	34,3	40,5

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen	81	76	7,3	133	139	-3,9

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat) / (neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate)

Muita operatiivisia lukuja osoitteessa elisa.com/sijoittajille (Elisa Operational Data.xlsx).

Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila:

Parantamalla kilpailukykyä jatkoimme tuloksen kasvattamista

Vuoden toisella neljänneksellä liikevaihto ja tulos kasvoivat viime vuoteen verrattuna. Kausi oli historian paras toinen vuosineljännes. Tulosta paransivat mobiilin palveluliikevaihdon ja digitaalisten palveluiden kasvu sekä Elisan operatiivisen toiminnan tuottavuuden parantaminen.

Suomi näyttää tietä liikkuvan elämän edistäjänä, missä mobiilidatan käyttö on vaivatonta ja edullista. Suomalaiset ovat selkeitä edelläkävijöitä mobiilidatan käytössä. Elisa mahdollistaa edelläkävijyyden jatkamisen ja teki maailman ensimmäisen 5G-videopuhelun kahden maan välillä kaupallisilla 5G-verkolla ja päätelaitteilla. 5G-valmiudet on rakennettu Tampereen lisäksi jo Turkuun ja sen lähiseuduille. Kesäkuussa aloitettiin 5G-valmiuksien rakentaminen Jyväskylään. 5G-ajan liittymä on saatavilla 25 prosentille väestöstä 600 Mbit/s maksiminopeudella.

Nopeat mobiililaajakaistaliittymät kasvattavat yhä suosiotaan kuluttajien, yritysasiakkaiden ja organisaatioiden parissa. Mobiilin postpaid-liittymäkanta nousi neljänneksen aikana 8 300 liittymällä ja prepaid-kanta pieneni 1 400 liittymällä. Kiinteän verkon laajakaistaliittymäkanta kasvoi 1 000 liittymällä.

Viestintävirasto on tehnyt tilaston operaattoreiden merkittävimpien verkkovikojen määrästä vuodelta 2017. Elisan osuus kaikkien operaattoreiden yhteenlasketuista verkkovioista on merkittävän alhainen ja selvästi pienempi kuin Elisan markkinaosuus. Pitkäjänteinen asiakaskokemuksen ja laadun kehittäminen, muun muassa tekoälyllä, on mahdollistanut Elisan verkkovikojen merkittävän vähentymisen ja selkeän kärkipaikan Viestintäviraston tilastossa.

Elisa Viihteen tarjonta laajentui edelleen. Huhtikuun alussa voimaan tullut EU-asetus takaa jatkossa, että Elisa Viihde -palvelua voi käyttää kaikissa 28 EU-maassa. Uuden alkuperäissarjan *Kaikki synnit* -rikosdraaman kuvaukset aloitettiin neljänneksen aikana ja lisäksi kuvataan suosittun *Kolmistaan* -komediasarjan toista tuotantokautta.

Suomen ensimmäinen valtakunnallinen NB-IoT (Narrowband Internet of Things) verkkovalmius mahdollisti uuden teknologian kokeilemisen yli viidenkymmenen yrityksen kanssa. NB-IoT mahdollistaa verkkoon liitettävien laitteiden, mm. sensoreiden keräämän datan helposti analysoitavaksi. Nämä NB-IoT-sovellutukset pääsevät jatkossa hyödyntämään 5G-verkon kasvavaa suorituskykyä.

Avasimme maailmanluokan tekoälytiimeille Elisa AI Co-Creation Challenge -kilpailun. Joukkueet kehittävät liiketoimintaa Elisan dataa hyödyntämällä. Kilpailu huipentuu joulukuussa Slushissa, missä kilpailun voittajat palkitaan.

Asiakaskokemuksen ja laadun jatkuva parantaminen ovat keskeinen osa yrityskulttuuriamme ja keskitymme niihin jatkossakin vahvasti. Tuottavuuden lisääminen, digitaalisten liiketoimintojen kansainvälistäminen, arvon tuottaminen datalla sekä vahva investointikyky luovat hyvät lähtökohdat kilpailukykyiselle arvonluonnille jatkossakin.

PUOLIVUOSIKATSAUS TAMMI-KESÄKU 2018

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin mukaisesti. Tässä osavuositarkastuksessa esitetyt luvut ovat tilintarkastamattomia.

Markkinatilanne

Kilpailuympäristö on ollut tiukka ja aktiivinen. Matkaviestinliittymien vaihtuvuus on korkea jatkuneen kampanjoinnin takia. Älypuhelinmyynti jatkoi kasvuaan toisella neljänneksellä. Datan ja suurempien 4G-nopeuksien kysyntä on myös jatkunut voimakkaana. Kilpailu kiinteän laajakaistan markkinoista lähinnä kiinteistöliittymissä on ollut edelleen tiukkaa. Perinteisten kiinteän verkon liittymien lukumäärä ja käyttö on laskenut.

Suotuisa kehitys IT- ja IPTV-viihdepalveluiden markkinoilla on jatkunut. Myös muiden digitaalisten palveluiden kysyntä on kasvanut.

Liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Liikevaihto ja tulos

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Liikevaihto	458	445	2,8	907	861	5,4
Käyttökate	160	148	8,3	313	291	7,5
Vertailukelp. käyttökate ¹⁾	157	151	4,1	312	294	6,1
Käyttökate-%	34,9	33,1		34,5	33,8	
Vertailukelp. käyttökate-%	34,3	33,8		34,4	34,2	
Liikevoitto	101	88	13,8	196	177	10,5
Vertailukelpoinen liikevoitto	98	92	6,6	195	180	8,2
Liikevoitto-%	22,0	19,9		21,6	20,6	
Vertailukelp. liikevoitto-%	21,3	20,6		21,5	20,9	
Oman pääoman tuotto, % ²⁾	30,1	33,0		30,1	33,0	

¹⁾ 4–6/2018 kertaluonteinen erä liittyy 5,5 milj. euron myydyistä liiketoiminnoista saatuun myyntivoittoon sekä -2,5 milj. euron henkilöstövähennyksiin liittyviin uudelleenjärjestelykuluihin. 1–6/2018 kertaerä 5,5 milj. euroa ed. mainittuun myyntivoittoon sekä -4,7 milj. euroa henkilöstövähennyksien uudelleenjärjestelykuluihin.

²⁾ Edellisten neljän neljänneksen liikevoitto / edellisten neljän neljänneksen keskimääräinen oma pääoma. Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä.

Toinen neljännes 2018

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta. Matkaviestintäpalveluiden ja kummankin asiakassegmentin digitaalisten palveluiden kasvu sekä Viron liiketoiminta ja laitemyynti kasvattivat liikevaihtoa. Kasvu matkaviestinnän liikevaihdossa kuitenkin hidastui kampanjoinnin jatkumisen takia. Liikevaihtoa heikensivät perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmassa segmenteissä, liiketoimintojen myynti sekä laskenut yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto Suomessa.

Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 4 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoi-
mien ansiosta. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 7 prosenttia.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -5 miljoonaa euroa (+40, mukaan lukien Comptelin osakkeiden myynti 44 miljoonalla eurolla). Tuloslaskelman tuloverot olivat -17 miljoonaa euroa (-17). Vertailukelpoinen nettotulos oli 75 miljoonaa euroa (70) ja osakekohtainen tulos oli 0,47 euroa (0,44). Raportoitu nettotulos oli 78 miljoonaa euroa (112) ja osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,49 euroa (0,70).

Tammi-kesäkuu 2018

Liikevaihto kasvoi 5 prosenttia edellisvuodesta. Viimeaikaiset yritysostot, mobiilipalveluiden ja kummankin asiakassegmentin digitaalisten palveluiden kasvu, laitemyynti sekä Viron liiketoi-

minta kasvattivat liikevaihtoa. Liikevaihtoa heikensivät perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä, liiketoimintojen myynti sekä laskenut roaming- ja yhdysliikenneliikevaihto Suomessa.

Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 6 prosenttia lähinnä tehostamistoimien ja liikevaihdon kasvun seurauksena. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 8 prosenttia.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -11 miljoonaa euroa (+36, mukaan lukien Comptelin osakkeiden myynti 44 miljoonalla eurolla). Tuloslaskelman tuloverot olivat -32 miljoonaa euroa (-32). Vertailukelpoinen nettotulos oli 151 miljoonaa euroa (139) ja osakekohtainen tulos oli 0,94 euroa (0,87). Raportoitu nettotulos oli 152 miljoonaa euroa (181) ja osakekohtainen tulos (EPS) 0,95 euroa (1,13).

Rahoitusasema

Miljoonaa euroa	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Nettovelka	1 201	1 231	1 073
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,9	2,1	1,8
Velkaantumisaste, %	125,9	140,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	37,0	34,3	40,5

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	81	76	7,3	133	139	-3,9

¹⁾ (Korolliset velat – rahavarat)/(neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate)

²⁾ Ilman osakeinvestointeja ja Comptelin osakkeiden myyntiä vuonna 2017, 4–6/2018 87 milj. euroa, 4–6/2017 65 milj. euroa, 1–6/2018 140 milj. euroa ja 1–6/2017 131 milj. euroa. Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä.

Toinen neljännes

Kassavirta investointien jälkeen parani 7 prosenttia pääasiassa korkeamman käyttökateen ja nettokäyttöpääoman positiivisen muutoksen vuoksi ja oli 81 miljoonaa euroa.

Tammi–kesäkuu 2018

Kassavirta investointien jälkeen laski -4 prosenttia 133 miljoonaan euroon. Korkeampi käyttökate ja positiivinen muutos nettokäyttöpääomassa vahvistivat kassavirtaa. Korkeammat maksetut verot, nettorahoituskulut ja investoinnit heikensivät kassavirtaa.

Rahoitusasema ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Nettovelka oli 1 201 miljoonaa euroa. Käteisvarojen ja nostamattomien komittoitujen luottolimiittien määrä vuosineljänneksen lopussa oli 360 miljoonaa euroa.

Konsernirakenteen muutokset

Maaliskuussa Elisan kokonaan omistama tytäryhtiö Tampereen Tietoverkko Oy sulautui Eliasaan.

Huhtikuussa Elisa osti 70 prosentin osuuden videoiden streaming-teknologia- ja palveluyhtiö Kepit Systems Oy:stä.

Toukokuussa Elisa myi yritysasiakkaiden ulkoistetun asiakaspalvelun ja puhelunvälityksen liiketoiminnan Oy Eniro Finland Ab:lle.

Kesäkuussa Elisa ja Elisa Appelsiini allekirjoittivat sulautumissopimuksen, jonka mukaan Elisa Appelsiini sulautuu Eliasaan joulukuussa 2018.

Kesäkuussa Elisa osti Ukkoverkot Oy:ltä 2,6 GHz:n kaista 38:n ja sopi vuokraavansa kapasiteettia muutamalle Ukkoverkkojen maantieteelliselle alueelle. Elisa käyttää taajuutta

lisätäkseen mobiiliverkon kapasiteettia. Osana kauppaa Elisa osti Ukkonet Oy:n osakekannan Ukkoverkoilta. Ukkonet hallinnoi lisenssiä ja se konsolidoitiin Elisaan 1.7.2018 alkaen.

Elisan osuus Sulakkeessa on laskenut 49 prosenttiin Orangegames Holding B.V:hen kohdistetun osakeannin myötä. Sulake pyörittää kahta sosiaalista pelialustaa, Habboa ja Hideawayta. Elisalla on mahdollisuus laskea omistusosuuttaan edelleen 39 prosenttiin.

Henkilöasiakkaat

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Liikevaihto	286	278	2,9	565	539	4,9
Käyttökate	103	97	5,9	203	189	7,6
Vertailukelp. käyttökate	102	99	2,6	202	191	5,9
<i>Käyttökate-%</i>	<i>36,0</i>	<i>35,0</i>		<i>36,0</i>	<i>35,0</i>	
<i>Vertailukelp. käyttökate-%</i>	<i>35,7</i>	<i>35,8</i>		<i>35,8</i>	<i>35,5</i>	
Liikevoitto	66	61	7,8	130	119	8,7
Vertailukelpoinen liikevoitto	65	64	2,6	129	122	6,0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	41	43	-5,4	76	78	-2,3

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Toinen neljännes

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia. Matkaviestintäpalveluiden ja digitaalisten palveluiden kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Kasvu matkaviestinnän liikevaihdossa kuitenkin hidastui kampanjoinnin jatkumisen takia. Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 3 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien ansiosta.

Tammi–kesäkuu 2018

Liikevaihto kasvoi 5 prosenttia pääasiassa viimeaikaisten hankintojen, mobiilipalveluiden, laitemyyntin sekä uusien palveluiden kasvun vuoksi. Suomen alhaisempi roaming- ja yhdysliikenneliikevaihto, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 6 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien ansiosta.

Yritysasiakkaat

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	Δ %	1-6/2018	1-6/2017	Δ %
Liikevaihto	172	167	2,5	342	322	6,2
Käyttökate	57	50	13,0	110	102	7,4
Vertailukelp. käyttökate	55	51	6,9	110	103	6,5
<i>Käyttökate-%</i>	<i>33,2</i>	<i>30,1</i>		<i>32,2</i>	<i>31,8</i>	
<i>Vertailukelp. käyttökate-%</i>	<i>31,9</i>	<i>30,6</i>		<i>32,2</i>	<i>32,1</i>	
Liikevoitto	35	27	27,1	66	58	14,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	32	28	15,4	66	59	12,6
Käyttöomaisuusinvestoinnit	20	21	-4,3	38	39	-4,6

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Toinen neljännes

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia. Matkaviestintäpalveluiden ja digitaalisten palveluiden kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto sekä myydyt liiketoiminnot heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Tammi–kesäkuu 2018

Liikevaihto kasvoi 6 prosenttia. Viimeaikaiset hankinnat, matkaviestintäpalveluiden ja digitaalisten palveluiden kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto sekä myydyt liiketoiminnot heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Henkilöstö

Tammi–kesäkuussa Elisalla oli henkilöstöä keskimäärin 4 661 (4 521). Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 161 miljoonaa euroa (153). Toisella neljänneksellä työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 80 miljoonaa euroa (79). Henkilöstömäärät segmenteittäin kauden lopussa:

	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Henkilöasiakkaat	2 906	2 806	2 793
Yritysasiakkaat	1 955	1 918	1 922
Yhteensä	4 861	4 724	4 715

Investoinnit

Miljoonaa euroa	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017
Investoinnit käyttöomaisuuteen	61	64	114	117
– Henkilöasiakkaat	41	43	76	78
– Yritysasiakkaat	20	21	38	39
Osakkeet	6	102	6	102
Yhteensä	67	166	120	219

Merkittävimmät investoinnit liittyivät 4G-verkkojen kapasiteetin ja peittoalueen kasvattamiseen sekä muihin verkko- ja IT-investointeihin.

Vuoden 2017 ensimmäisen vuosipuoliskon ja toisen neljänneksen investoinnit sisältävät 4 miljoonan euron lisenssimaksun, joka liittyy Viron 2 600 MHz:n kaistanleveyden huutokauppaan. Investoinnit osakkeisiin vuonna 2018 liittyvät Kepit Systemsin ja Ukkonetin hankintoihin ja vuonna 2017 lähinnä Elisa Teleteenusedin (Starman) ja Santa Monica Networksin hankintoihin.

Rahoitusjärjestelyt ja luokitukset

Voimassa olevat rahoitusjärjestelyt

Miljoonaa euroa	Enimmäismäärä	Käytössä 30.6.2018
Komittoidut luottolimiitit	300	0
Yritystodistusohjelma ¹⁾	350	267
EMTN-ohjelma ²⁾	1 000	780

¹⁾ Ohjelma ei ole komittoitu.

²⁾ Eurooppalainen joukkovelkakirjaohjelma, ei komittoitu

Pitkien lainojen luokitukset

Luokittaja	Luokitus	Näkymä
Moody's Investor Services	Baa2	Vakaa
S&P Global Ratings	BBB+	Vakaa

Osakkeet

Osakkeiden vaihto perustuu Nasdaq Helsingissä ja vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla tehtyihin kaappoihin. Päätoskurssit perustuvat Nasdaq Helsingin tietoihin.

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017
Nasdaq Helsinki, milj. kpl	22,6	29,6	52,1	56,3
Muut markkinapaikat, milj.kpl ¹⁾	57,5	58,1	103,2	94,2
Kokonaisvaihto, milj. kpl	80,2	87,7	155,3	150,5
Vaihto, miljoonaa euroa	3 022,8	2 925,7	5 615,5	4 927,6
% osakkeista	48	52	93	90

Osakkeet ja markkina-arvot	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Osakkeita, kpl	167 335 073	167 335 073	167 335 073
Omat osakkeet	7 572 854	7 796 803	7 801 397
Ulkona olevat osakkeet	159 762 219	159 538 270	159 533 676
Päätoskurssi, euroa	39,67	33,15	32,72
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	6 638	5 547	5 475
Omat osakkeet, %	4,53	4,66	4,66

¹⁾ Muut markkinapaikat Fidessa Fragmentation -raportin mukaan

Osakkeita	Osakkeet, kpl	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
Osakkeet 31.12.2017	167 335 073	7 801 397	159 533 676
Osakepalkkiojärjestelmä 5.2.2018 ¹⁾		-228 543	228 543
Osakkeet 30.6.2018	167 335 073	7 572 854	159 762 219

¹⁾ Pörssitiedote 5.2.2018

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Maaliskuussa 2018 Viestintävirasto antoi tilaajayhteys- ja bitstream-markkinoita koskevat huomattavan markkinavoiman päätökset. Elisa valitti Viestintäviraston päätöksestä. Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt kesäkuussa täytäntöönpanokieltoa liittyen Viestintäviraston 15.3.2018 Elisalle antamaan tilaajayhteyksiä koskeneeseen huomattavan markkinavoiman päätökseen.

Viestintävirasto myönsi huhtikuussa Elisalle luvan periä lisämaksua kuluttajien datasiirrosta EU- ja ETA -maissa. Uusi lupa tuli voimaan 15.6.2018 ja se on voimassa 14.6.2019 asti.

Viron kansallinen viranomainen (Estonian Technical Surveillance Agency) myönsi toukokuussa Elisa Eesti AS:lle luvan periä lisämaksua verkkovierailusta EU- ja ETA-maissa. Uusi lupa tuli voimaan 15.6.2018 ja se on voimassa 14.6.2019 asti.

Käräjäoikeudesta on vedetty pois yhden osakkeenomistajan nostama moitekanne, joka koski Anvian kesäkuussa 2016 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöstä Anvian ICT-liiketoiminnan myynnistä Elisalle.

Kesäkuussa Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio saavuttivat poliittisen yhteisymmärryksen EU:n sähköisen viestinnän sääntelykehysten uudistamisesta. Viralliset päätökset tehdään myöhemmin tänä vuonna. EU-sääntelykehys koskee muun muassa taajuuksia, markkinasääntelyä, käyttäjien oikeuksia ja yleispalvelua. Lisäksi uudistus sisältää EU:n sisäisten ulkomaanpuheluiden ja tekstiviestien vähittäishintojen sääntelyä, jonka odotetaan tulevan voimaan toukokuussa 2019. Regulaatiolla voi olla joitain taloudellisia vaikutuksia Elisalle.

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Riskienhallinta on osa Elisan sisäistä valvontajärjestelmää. Sen avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan, niihin vaikutetaan ja niitä seurataan. Yhtiö jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskinsä strategisiin ja operatiivisiin riskeihin sekä vahinko- ja rahoitusriskeihin.

Strategiset ja operatiiviset riskit:

Televiestintäala on erityisen kilpailtu Elisan päämarkkina-alueilla, mikä voi vaikuttaa Elisan liiketoimintaan. Lisäksi ala on voimakkaasti säännelty. Elisaa ja sen liiketoimintaa valvovat ja sääntelevät useat viranomaiset. Sääntely vaikuttaa joidenkin Elisan tuotteiden ja palveluiden hintoihin. Se voi myös vaatia pitkäkestoisia investointeja.

Elisa käsittelee erilaisia tietoja, kuten henkilötietoja ja liikennetietoja. Tämän takia sovellettavalla tietosuojalainsäädännöllä, erityisesti EU:n yleisellä tietosuoja-asetuksella, on merkittävä vaikutus Elisaan ja sen liiketoimintaan.

Tietoliikenneteknologian nopea kehitys voi vaikuttaa merkittävästi Elisan liiketoimintaan.

Elisan päämarkkina-alue on Suomi, missä matkapuhelinten määrä asukasta kohden on maailman suurimpia ja liittymämäärän kasvu siksi rajallista. Lisäksi kiinteän verkon puhelinliikenteen volyyymi on vähentynyt viime vuosina. Nämä tekijät voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia.

Vahinkoriskit:

Yhtiön ydintoiminnot on vakuutettu onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen ja keskeytymisten varalta. Vahinkoriskejä ovat myös oikeudenkäynnit ja kanteet.

Rahoitusriskit:

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää korkojohdannaisia.

Elisan liiketoimintoihin liittyvistä varoista ja kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten valuuttariski on vähäinen.

Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin rahoitus kaikissa tilanteissa. Elisalla on käteisvaroja, komittoituja luottojärjestelyjä ja jatkuva kassavirta, jotka riittävät kattamaan ennakoitavissa olevat rahoitustarpeet.

Likvidien varojen sijoitukset tehdään vahvistettujen limiittien rajoissa taloudellisesti vakaisiin pankkeihin, kotimaisiin yrityksiin ja instituutioihin. Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä asiakaskannan suuruuden ansiosta.

Rahoitusriskien hallinta on selostettu vuoden 2017 vuosikertomuksen liitetiedossa 34.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Heinäkuussa Valtioneuvosto antoi päätökset keskeisistä ehdoista liittyen 3,5 GHz taajuusalueen huutokauppaan. Taajuuksien maksimimäärä on rajoitettu 130 MHz per operaattori (koko 3,5 GHz kaista on 390 MHz) ja lähtöhinta koko 390 MHz taajuuskaistalle on 65 miljoonaa euroa. Huutokaupan odotetaan toteutuvan kuluvan vuoden toisella vuosipuoliskolla ja 3,5 GHz-taajuuksien odotetaan olevan mobiililaajakaistakäytössä vuoden 2019 alussa.

Näkymät ja ohjeistus vuodelle 2018

Suomen makrotaloudellinen ympäristö on parantunut, mutta pitkän aikavälin rakenteelliset haasteet jatkuvat. Kilpailutilanne Suomen televiestintämarkkinoilla jatkuu haasteellisena.

Liikevaihdon arvioidaan olevan vuoden 2017 tasolla tai hieman korkeampi. Viimeaikaisten yri-tyksostojen sekä matkaviestinpalveluiden ja digitaalisten palveluiden odotetaan kasvattavan liike-vaihtoa. Vertailukelpoisen käyttökäteen arvioidaan olevan vuoden 2017 tasolla tai hieman korkeampi. Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan enintään 12 prosenttia liikevaihdosta.

Elisa jatkaa tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä, esimerkiksi lisäämällä automaatiota ja data-ana-lytiikkaa eri prosesseissa, kuten asiakaskohtaamisissa, verkohallinnassa ja jakelussa. Elisan jatkuvat laadun parantamistoimet lisäävät asiakastyytyvyyttä ja tehokkuutta ja pienentävät kustannuksia.

Elisan kehitys uusia, elämyksellisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen tarjoavana yhtiönä jatkuu. Pitkän ajan kasvu ja kannattavuuden paraneminen perustuvat mobiilidatamarkkinoiden kasvuun ja uusiin digitaalisiin online- ja ICT-palveluihin.

HALLITUS

Osavuositarkastuksen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	4-6	4-6	1-6	1-6	1-12
		2018	2017	2018	2017	2017
Liikevaihto	1	457,5	445,1	907,1	861,0	1 787,4
Liiketoiminnan muut tuotot		6,0	0,8	7,1	1,5	5,7
Materiaalit ja palvelut		-176,5	-170,0	-346,4	-326,8	-695,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		-79,6	-79,4	-161,3	-153,4	-304,0
Liiketoiminnan muut kulut		-47,6	-49,1	-93,3	-91,0	-185,8
Käyttökate	1	159,8	147,5	313,2	291,3	607,7
Poistot ja arvonalentumiset	1	-59,2	-59,1	-117,5	-114,3	-229,7
Liikevoitto	1	100,6	88,4	195,6	177,0	378,0
Rahoitustuotot		0,7	46,3	1,2	47,5	49,1
Rahoituskulut		-6,2	-6,0	-12,4	-11,6	-23,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja		95,0	128,6	184,4	213,0	403,2
Tuloverot		-17,5	-16,6	-32,4	-32,3	-66,5
Tilikauden voitto		77,6	112,0	152,0	180,6	336,7

Tilikauden voiton jakautuminen

Emoyhtiön omistajille	77,5	112,0	152,0	180,5	336,6
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
	77,6	112,0	152,0	180,6	336,7

Tulos/osake (euroa)

Laimentamaton	0,49	0,70	0,95	1,13	2,11
Laimennettu	0,49	0,70	0,95	1,13	2,11

Ulkona olevia osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)

Laimentamaton	159 762	159 647	159 717	159 692	159 607
Laimennettu	159 762	159 647	159 717	159 692	159 607

Laaja konsernin tuloslaskelma

Tilikauden voitto	77,6	112,0	152,0	180,6	336,7
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna					
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muut sijoitukset		-44,3		-34,7	-34,7
Rahavirran suojaukset	0,4	0,2	0,5	-0,1	0,3
Muuntoerot	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,2
	0,3	-44,2	0,5	-34,8	-34,6
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					0,3
Laajan tuloslaskelman voitto	77,9	67,9	152,5	145,8	302,4
Laajan tuloslaskelman voiton jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	77,9	67,8	152,5	145,7	302,4
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
	77,9	67,9	152,5	145,8	302,4

Konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.6. 2018	31.12. 2017
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3	753,8	758,1
Liikearvo	3	1 016,1	1 013,5
Muut aineettomat hyödykkeet	3	177,5	177,1
Osuudet osakkuusyrityksissä	12	3,1	1,9
Muut sijoitukset	4	10,7	7,8
Laskennalliset verosaamiset		16,3	16,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4	92,5	83,7
		2 069,9	2 058,9
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		60,7	68,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset		394,7	407,6
Tuloverosaamiset		0,1	1,2
Rahavarat		60,2	44,3
		515,8	521,5
Varat yhteensä		2 585,7	2 580,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
	6	953,8	1 039,6
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,4	0,1
Oma pääoma yhteensä		954,1	1 039,7
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat		23,8	23,5
Eläkevelvoitteet		16,1	16,0
Varaukset	8	2,4	2,5
Rahoitusvelat	4, 7	937,0	939,6
Ostovelat ja muut velat	4, 5	20,3	25,1
		999,5	1 006,8
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	4, 5	297,2	349,8
Tuloverovelat		4,1	0,1
Varaukset	8	6,2	6,2
Rahoitusvelat	4, 7	324,5	177,8
		632,1	533,8
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 585,7	2 580,4

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	1-6 2018	1-6 2017	1-12 2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja	184,4	213,0	403,2
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	117,5	114,3	229,7
Muut oikaisut	-4,8	-37,3	-28,7
	112,8	77,0	201,0
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	25,9	-11,4	-59,2
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys(+)	7,9	-5,6	-10,5
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys(-)	-30,5	13,0	45,0
	3,2	-4,1	-24,7
Rahoituserät, netto	-12,0	-9,6	-15,1
Maksetut verot	-29,6	-26,2	-63,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	258,8	250,1	500,8
Investointien rahavirrat			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-120,3	-119,4	-254,8
Investoinnit osakkeisiin ja liiketoimintoihin	-4,7	-36,5	-39,5
Myönnetyt lainat	-1,5		
Lainasaamisten takaisinmaksut			44,8
Omaisuuksien myynnit	1,1	44,7	48,4
Investointien nettorahavirta	-125,4	-111,3	-201,1
Rahavirta ennen rahoitusta	133,4	138,8	299,7
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		169,7	169,8
Pitkäaikaisten lainojen maksut	-4,6	-4,6	-11,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	152,0	-48,0	-214,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-1,8	-1,8	-3,8
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta		-1,2	-1,2
Maksetut osingot	-263,1	-239,5	-239,6
Rahoituksen nettorahavirta	-117,5	-125,4	-299,9
Rahavarojen muutos	15,9	13,4	-0,2
Rahavarat tilikauden alussa	44,3	44,5	44,5
Rahavarat tilikauden lopussa	60,2	57,8	44,3

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman		Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräys-	Oma pääoma yhteensä
			rahasto	rahasto			vallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2017	83,0	-142,9	90,9		405,7	534,1	0,5	971,3
Kauden tulos						180,5	0,1	180,6
Muuntoerot						0,0		0,0
Muut sijoitukset					-34,7			-34,7
Rahavirran suojaukset					-0,1			-0,1
Laaja tulos					-34,8	180,5	0,1	145,8
Osingonjako						-239,6	-0,3	-240,0
Osakepalkitseminen		2,6				3,3		5,9
Tytäryritysomistuksen lisäys ilman määräysvallan muutosta						-1,1	-0,1	-1,2
Muut muutokset						-2,6	0,0	-2,6
Oma pääoma 30.6.2017	83,0	-140,2	90,9		370,9	474,5	0,1	879,2

milj. euroa								
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9		371,6	634,2	0,1	1 039,7
IFRS 15 käyttöönotto						7,5		7,5
IFRS 9 käyttöönotto						4,2		4,2
IFRS 2 standardimuutos						14,5		14,5
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9		371,6	660,4	0,1	1 065,9
Kauden tulos						152,0	0,0	152,0
Muuntoerot						0,0		0,0
Rahavirran suojaukset					0,5			0,5
Laaja tulos					0,5	152,0	0,0	152,5
Osingonjako						-263,6		-263,6
Osakepalkitseminen		4,5				-0,1		4,4
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta							0,2	0,2
Muut muutokset						-5,3		-5,3
Oma pääoma 30.6.2018	83,0	-135,7	90,9		372,2	543,3	0,4	954,1

LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia. Tiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettaviksi. Alla mainittuja laatimisperiaatteiden muutoksia lukuunottamatta osavuositarkastus on laadittu noudattaen 31.12.2017 tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Muutokset laatimisperiaatteissa

1.1.2018 käyttöön otettuja standardeja, standardien muutoksia ja muutettuja tulkintoja ovat:

- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*. Standardi sisältää viisivaiheisen myyntituottojen tuloutusmallin. Myyntituotot kohdistetaan suoritevelvoitteille suhteellisten erillismyynnihintojen perusteella. Myynnin kirjaaminen tapahtuu ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen.

Elisa on soveltanut standardin käyttöönoton yhteydessä mukautettua takautuvaa lähestymistapaa ja IFRS 15 standardin vaatimuksia on sovellettu ainoastaan 1.1.2018 avoinna oleviin sopimuksiin. Soveltamisen aloittamisesta aiheutunut vaikutus, 7,5 milj. euroa, on kirjattu kertyneiden voittovarojen alkusaldon oikaisuksi. Oikaisuvaikutus avaavan taseen lyhytaikaisiin saamisiin on 10,3 milj. euroa, laskennallisiin verosaamisiin 0,1 milj. euroa, lyhytaikaisiin velkoihin 0,8 milj. euroa ja laskennallisiin verovelkoihin 2,0 milj. euroa. Vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Konsernin määräaikaiset palvelusopimukset tuloutuvat sopimuskauden aikana ja aikaisemmista tuloutusperiaatteista poiketen määräaikaisten sopimusten avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut samoin kuin annetut alennukset ja myyntipalkkiot jaksottuvat koko sopimuskaudelle. Määräaikaisten sopimusten myyntipalkkioiden oikaisuvaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 4,5 milj. euroa. Määräaikaisten sopimusten alennusten, avausmaksujen sekä näihin liittyvien kulujen oikaisuvaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 3,0 milj. euroa.

Konsernin toistaiseksi voimassa olevat sopimukset tuloutuvat IFRS 15 standardin sekä aikaisemman tuloutuskäytännön mukaisesti ajan kuluessa ja myyntituotot kirjataan vähennettynä myönnettyillä alennuksilla. Avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut tuloutuvat kytkentähetkellä. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten tuloutukseen.

IFRS 15 standardin vaikutus konsernin 1-6/2018 liikevaihtoon on -0,1 milj.euroa ja liikevoittoon -0,3 milj. euroa. 30.6.2018 asiakassopimuksiin liittyvät saamiset ovat 9,9 milj. euroa ja asiakassopimuksiin liittyvät velat 0,1 milj. euroa. Standardimuutoksella ei ole rahavirtavaikutusta.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*. Uusi standardi sisältää ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta, uudet suojauslaskentaa koskevat säännökset sekä uuden luottotappioita koskevan kirjanpitoikäisyyden mallin, joka perustuu odotettuihin luottotappioihin ja jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvon alentumisen määrittämiseen.

Uuden standardin mukaan tilanteissa, joissa jaksotettuun hankintamenoan arvostettavan rahoitusvelan ehtoja muutetaan siten, että muutos ei johda velan kirjaamiseen taseesta, konsernin on kuitenkin kirjattava tulosvaikutteinen voitto tai tappio, joka lasketaan alkuperäisten sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen muutettujen sopimusehtojen mukaisten rahavirtojen välisenä erotuksena. Aikaisemman IAS 39 -standardin mukaan rahavirtojen välinen erotus on jaksotettu velan jäljellä olevalle juoksuajalle määrittämällä efektiivinen korko uudelleen.

Konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IFRS 9 käyttöönoton myötä jaksotettuun hankintamenoan kirjattaviin rahoitusvaroihin- ja velkoihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin. Jaksotettuun hankintamenoan kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat rahoitusvarat ja -velat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääoman takaisinmaksusta ja korosta. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, joita pidetään hallussa tavoitteena sekä kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myydä rahoitusvaroja/-velkoja. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteerejä.

IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 4,2 milj. euroa. Tästä -0,5 milj. euroa johtuu luottotappiovarauksen ja siihen liittyvän laskennallisen verosaamisen muutoksesta ja 4,6 milj. euroa jaksotettuun hankintamenoan arvostettavan rahoitusvelan sekä siihen liittyvän laskennallisen verovelan muutoksesta.

Muutos ei vaikuta olennaisesti konsernin tilikauden tulokseen, eikä sillä ole rahavirtavaikutusta.

- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* standardin muutos koskee palkkiojärjestelmiä, joissa osakeperusteinen liiketoimi maksetaan nettona verojen jälkeen ja työnantajalla on velvollisuus toimittaa osakepalkkiojärjestelmästä saadun edun arvosta ennakonpidätys. Aikaisemman standardin mukaan kokonaispalkkio jaettiin omana pääomana maksettavaan osuuteen sekä käteisenä maksettavaan osuuteen. Muutetun standardin mukaan osakepalkkiojärjestelmiä käsitellään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina järjestelyinä ja työuhdekulu kirjataan perustuen myönnettyjen brutto-osakkeiden määrään huolimatta siitä, että työntekijä saa lopulta vain netto-osakkeet ja konserni suorittaa ennakonpidätysvelvoitteiden kattamiseen tarvittavan osuuden rahana verottajalle. Konsernin verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan.

Konsernin tilinpäätökseen 2017 sisältyi 14,5 milj. euroa lyhytaikaista velkaa liittyen käteisenä maksettavaan osuuteen. Standardimuutoksesta johtuen tämä osuus on oikaistu avaavassa taseessa veloista oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin.

- IFRS-standardien vuosittaiset muutokset

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Elisa ottaa käyttöön IFRS 16 standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 16 *Vuokrasopimukset*. Vuokralle antajan osalta tilanne säilyy pääosin nykyisenä. Vuokralle ottajan kaikki vuokrasopimukset kirjataan käyttöoikeusomaisuuserinä taseeseen pois lukien lyhytaikaiset sopimukset ja arvoltaan vähäiset sopimukset. Muutos siirtää taseen ulkopuolisia vastuita taseeseen, jonka seurauksena käyttöomaisuuden ja vieraan pääoman määrät kasvavat. Konsernin taseen ulkopuolisina vastuina esitettävien ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavien vähimmäisvuokrien määrä 30.6.2018 on 81,5 milj. euroa. Vastuina käsiteltävien sopimusten ja IFRS 16 mukaisten vuokrasopimusten käsitteet poikkeavat kuitenkin toisistaan, mistä johtuen taseeseen kirjattavien sopimusten määrä voi poiketa vastuiden määrästä. Valtaosin uudet taseeseen kirjattavat sopimukset koostuvat toimi- ja teletilojen sekä myymälöiden ja autojen vuokrasopimuksista. Muutoksella tulee olemaan vaikutuksia konsernitilinpäätökseen. Muutos vaikuttaa myös taseeseen perustuviin tunnuslukuihin kuten velkaantumisasteeseen.

Elisa on aloittanut standardin käyttöönottoon valmistautumisen perustamalla erillisen projektin, jonka vastuulla on johtaa standardin käyttöönottamiseen tarvittavien prosessimuutosten suunnittelu ja jalkauttaminen sekä muutoksen hallinta.

1. Tiedot segmenteittäin

4-6/2018 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	285,9	171,6		457,5
Käyttökate	102,8	56,9		159,8
Poistot ja arvonalentumiset	-36,8	-22,4		-59,2
Liikevoitto	66,0	34,5		100,6
Rahoitustuotot			0,7	0,7
Rahoituskulut			-6,2	-6,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				95,0

Investoinnit	40,8	20,1		60,9
--------------	------	------	--	------

4-6/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	277,7	167,5		445,1
Käyttökate	97,1	50,4		147,5
Poistot ja arvonalentumiset	-35,9	-23,2		-59,1
Liikevoitto	61,2	27,2		88,4
Rahoitustuotot			46,3	46,3
Rahoituskulut			-6,0	-6,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				128,6

Investoinnit	43,1	20,9		64,1
--------------	------	------	--	------

1-6/2018 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	565,0	342,1		907,1
Käyttökate	203,1	110,0		313,2
Poistot ja arvonalentumiset	-73,4	-44,2		-117,5
Liikevoitto	129,8	65,9		195,6
Rahoitustuotot			1,2	1,2
Rahoituskulut			-12,4	-12,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				184,4
Investoinnit	76,1	37,5		113,7
1-6/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	538,9	322,1		861,0
Käyttökate	188,8	102,5		291,3
Poistot ja arvonalentumiset	-69,4	-44,8		-114,3
Liikevoitto	119,3	57,7		177,0
Rahoitustuotot			47,5	47,5
Rahoituskulut			-11,6	-11,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				213,0
Investoinnit	77,9	39,3		117,3
1-12/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	1 124,9	662,6		1 787,4
Käyttökate	388,5	219,2		607,7
Poistot ja arvonalentumiset	-141,5	-88,2		-229,7
Liikevoitto	247,0	131,0		378,0
Rahoitustuotot			49,1	49,1
Rahoituskulut			-23,9	-23,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				403,2
Investoinnit	164,3	82,2		246,4
Varat	1 657,0	851,2	72,2	2 580,4

2. Hankitut ja myydyt liiketoiminnot

Kepit Systems Oy:n hankinta

Elisa hankki 70 prosenttia Kepit Systems Oy:n osakekannasta 26.4.2018. Kauppasumma oli 3,2 miljoonaa euroa sisältäen ehdollisen vastikkeen 0,7 miljoonaa euroa.

Alustavan hankintamenolaskelman perusteella hankinnasta syntyi 2,6 miljoonan euron liikearvo, joka liittyy Elisan markkina-aseman vahvistamiseen streaming-palveluiden ja sähköisen kaupankäynnin ratkaisujen tarjoamisessa. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Hankintamenolaskelma on alustava, koska hankittujen nettovarallisuuserien tarkastamista ei ole saatu kaikilta osin päätökseen. Mahdollisilla tarkennuksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta hankintamenolaskelmaan.

Hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus 0,2 miljoonaa euroa sisältyy taseen riville Määräysvallattomien omistajien osuus. Määräysvallattomien omistajien osuus on arvostettu suhteellisenä osuutena hankittujen kohteiden yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta.

Yhtiö on yhdistelty konserniin 1.5.2018 alkaen. Hankintahetken jälkeinen konsernin ulkoinen liikevaihto tilikaudella oli 0,4 miljoonaa euroa ja vaikutus konsernin tilikauden voittoon 0,1 miljoonaa euroa. Mikäli hankinta olisi tapahtunut vuoden 2018 alusta, vaikutus konsernin liikevaihtoon olisi ollut 0,8 miljoonaa euroa ja tilikauden voittoon 0,2 miljoonaa euroa.

Luovutettu vastike

milj. euroa	Alustava
Käteinen raha	2,5
Ehdollinen vastike	0,7
Kokonaishankintameno	3,2

Hankittu nettovarallisuus

milj. euroa	
Aineelliset hyödykkeet	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,6
Rahavarat	0,3
Ostovelat ja muut velat	-0,2
	0,8

Hankinnan vaikutus rahavirtaan

milj. euroa	
Rahana maksettu kauppahinta	-2,5
Ostetun yrityksen rahavarat	0,3
	-2,3

Liikearvon syntyminen hankinnassa

milj. euroa	
Luovutettu vastike	3,2
Hankittujen kohteiden yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	0,8
Määräysvallattomien omistajien osuus yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta	-0,2
Liikearvo	2,6

Liiketoiminnan muihin kuluihin on kirjattu 0,1 miljoonaa euroa hankintaan liittyviä varainsiirtoveroja ja asiantuntijapalkkioita.

Habbo ja Hideaway -liiketoimintojen myynti

Elisan omistus Sulake Suomi Oy:stä laski 49 prosenttiin 6.6.2018 tapahtuneessa osakeannissa, jossa hollantilainen digitaalisiin sisältöihin erikoistunut Orangegames Holding B.V., merkitsi 51 prosenttia Sulake Suomi Oy:n osakkeista 3,0 miljoonan euron merkintähintaan. Osakeannin myötä Habbo ja Hideaway -liiketoimintojen määräysvalta siirtyi Orangegames Holding B.V.:lle ja Elisa jäi yhtiöön vähemmistöomistajaksi. Osakeannilla Elisa sai partnerin ja Sulake omistajan, jolla on vahva ymmärrys ja kokemus pelikehityksestä.

Osakeannin seurauksena Elisan omistus Sulake Suomi Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä (Sulake Spain S.L.U, Sulake Brasil ja Sulake UK Ltd) laski 49 prosenttiin ja Elisa menetti määräysvallan yhtiöihin. Määräysvallan menettäminen on käsitelty konsernissa tytäryhtiön myyntinä ja myynnistä syntynyt myyntivoitto 2,2 miljoonaa euroa sisältyy liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Yhtiöt on yhdistelty tytäryrityksinä 31.5.2018 saakka ja 1.6.2018 lähtien osakkuusyrietyksinä.

Myydyn yrityksen nettovarallisuus	Kirjatut
milj. euroa	arvot
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	0,1
Laskennalliset verosaamiset	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,1
Rahavarat	0,6
Ostovelat ja muut velat	-1,5
	0,4
Myydyn yrityksen vaikutus rahavirtaan	
milj. euroa	
Myydyn yrityksen rahavarat	-0,6
	-0,6
Myynnin vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen	
milj. euroa	
Osakkuusyhtiöosakkeet	1,2
Myydyn yrityksen nettovarallisuus	-0,4
Aikaisemmat liiketoimet ⁽¹⁾	1,3
Myyntivoitto	2,2

¹⁾ Määräysvallan menetyksestä johtuen Elisa-konsernin nettovarallisuus kasvoi, kun aikaisemmin sisäisinä erinä eliminoidut nettosaamiset, 1,3 miljoonaa euroa, käsitellään ulkoisina saamisina.

Yritysasiakkaiden asiakaspalvelun ja puhelunvälityksen liiketoiminnan myynti

Elisa Oyj myi yritysasiakkaiden ulkoistetun asiakaspalvelun ja puhelunvälityksen liiketoiminnan 2.5.2018 Oy Eniro Finland Ab:lle. Kauppahinta oli 2,9 miljoonaa euroa ja myyty nettovarallisuus -0,4 miljoonaa euroa. Kaupan tulosvaikutus 3,3 miljoonaa euroa esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa. Koko kauppahinta maksetaan rahana.

3. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

30.6.2018 milj.euroa	Aineelliset hyödykkeet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2018	3 776,0	1 028,5	765,1
Lisäykset	92,1	2,6	21,5
Hankitut liiketoiminnot	0,1		
Vähennykset	-2,6		0,0
Mydyt liiketoiminnot			0,0
Siirrot erien välillä	-1,3		1,3
Kurssierot	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 30.6.2018	3 864,2	1 031,1	787,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	3 018,0	15,0	588,0
Poistot ja arvonalentumiset	95,0		22,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-2,5		
Kurssierot	-0,1		
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.2018	3 110,5	15,0	610,5
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	758,1	1 013,5	177,1
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	753,8	1 016,1	177,5
30.6.2017 milj.euroa	Aineelliset hyödykkeet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2017	3 575,7	894,8	705,0
Lisäykset	95,7		21,6
Hankitut liiketoiminnot	29,9	133,8	16,2
Vähennykset	-4,5		-0,3
Siirrot erien välillä	-0,3		0,0
Kurssierot	-0,1	0,0	0,0
Hankintameno 30.6.2017	3 696,3	1 028,5	742,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	2 861,8	15,0	544,9
Poistot ja arvonalentumiset	92,6		21,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-4,6		-0,3
Kurssierot	0,0		0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.2017	2 949,8	15,0	566,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	713,9	879,8	160,0
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	746,6	1 013,5	176,1

Merkittävimmät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden investointisitoumukset 30.6.2018 olivat 59,7 (45,7) miljoonaa euroa.

4. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

30.6.2018 milj.euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Jaksotettuun hankintameno	Kirjanpito- arvot	Käyvät arvot
	kirjattavat rahoitusvelat	rahoitusvarat/-velat	kirjattavat rahoitusvarat/-velat		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Muut sijoitukset ⁽¹⁾			10,7	10,7	10,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset		0,4	92,1	92,5	92,5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset ja muut saamiset			394,7	394,7	394,7
		0,4	497,5	497,9	497,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Rahoitusvelat			937,0	937,0	977,9
Ostovelat ja muut velat ⁽²⁾			15,3	15,3	15,3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Rahoitusvelat			324,5	324,5	324,5
Ostovelat ja muut velat ⁽²⁾	0,7		292,2	292,9	292,9
	0,7		1 569,0	1 569,7	1 610,6

31.12.2017 milj.euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Jaksotettuun hankintameno	Kirjanpito- arvot	Käyvät arvot
	kirjattavat rahoitusvelat	rahoitusvarat/-velat	kirjattavat rahoitusvarat/-velat		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Muut sijoitukset ⁽¹⁾			7,8	7,8	7,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset			83,7	83,7	83,7
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset ja muut saamiset			407,6	407,6	407,6
			499,1	499,1	499,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Rahoitusvelat			939,6	939,6	979,5
Ostovelat ja muut velat ⁽²⁾		0,2	19,8	20,1	20,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Rahoitusvelat			177,8	177,8	177,8
Ostovelat ja muut velat ⁽²⁾			343,5	343,5	343,5
		0,2	1 480,8	1 481,0	1 520,9

¹⁾ Muut sijoitukset sisältävät konsernin noteeraamattomat osakesijoitukset

²⁾ Poislukien saadut ennakot

Konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IFRS 9 käyttöönnoton myötä jaksotettuun hankintameno kirjattaviin rahoitusvaroihin- ja velkoihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin. Jaksotettuun hankintameno kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat rahoitusvarat ja -velat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääoman takaisinmaksusta ja korosta. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, joita pidetään hallussa tavoitteena sekä kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myydä rahoitusvaroja/-velkoja. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteerejä.

Konsernin suojauslaskennan alaiset sähköjohdannaiset on luokiteltu käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi rahoitusveloiksi ja liiketoimintojen hankintoihin liittyvät ehdolliset vastikkeet on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin.

5. Käypään arvoon arvostetut varat ja velat

milj.euroa	30.6.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat/-velat				
Sähköjohdannaiset	0,4		0,4	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat/-velat				
Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät ehdolliset vastikkeet	-0,7			-0,7
	-0,3		0,4	-0,7

milj.euroa	31.12.2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat/-velat				
Sähköjohdannaiset	-0,2		-0,2	
	-0,2		-0,2	

Tasolle 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joilla on aktiivisilla markkinoilla määritetyt hinnat. Tasolle 2 luokitellaan instrumentit, joiden hinnat perustuvat todettavissa olevaan markkinatietoon. Tasolle 3 luokitellaan instrumentit, joiden hinnat eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon vaan esimerkiksi yrityksen omaan tietoon.

6. Oma pääoma

	Osakkeiden lukumäärä kpl	Omat osakkeet kpl	%-osuus osakkeista ja äänistä
Osakemäärä 31.12.2017	167 335 073	7 801 397	4,66 %
Omien osakkeiden luovutus		-228 543	
Osakemäärä 30.6.2018	167 335 073	7 572 854	4,53 %

Osinko

Elisa Oyj:n varsinainen yhtiökokous 12.4.2018 päätti osingonjaosta 1,65 euroa osaketta kohti. Osingonmaksu alkoi 24.4.2018 ja kokonaismäärä oli 263,6 miljoonaa euroa.

7. Vieraan pääoman ehtoisten arvopaperien liikkeeseenlaskut ja takaisinmaksut

1 000 miljoonan euron EMTN-ohjelmasta oli käyttämättä 30.6.2018 220 miljoonaa euroa.

milj. euroa	30.6. 2018	31.12. 2017
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat, nimellisarvostaan	780,0	780,0
Liikkeeseen lasketut yritystodistukset	267,0	115,0
Käytössä olevat syndikoidut luotot	0,0	0,0

8. Varaukset

milj. euroa	Työsuhteen päättämiseen		
	liittyvät etuudet	Muut	Yhteensä
1.1.2018	7,0	1,7	8,7
Varausten lisäykset	5,0		5,0
Käyttämättömien varausten peruutukset	-1,9		-1,9
Käytetyt varaukset	-3,2		-3,2
30.6.2018	7,0	1,7	8,6

milj. euroa	Työsuhteen päättämiseen		
	liittyvät etuudet	Muut	Yhteensä
1.1.2017	4,1	2,3	6,4
Varausten lisäykset	4,0		4,0
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,6		-0,6
Käytetyt varaukset	-2,1		-2,1
30.6.2017	5,5	2,3	7,8

9. Muut vuokrasopimukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

milj. euroa	30.6. 2018	31.12. 2017
Yhden vuoden kuluessa	28,9	28,9
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	36,6	39,4
Yli viiden vuoden kuluttua	16,0	18,4
	81,5	86,7

Vuokravastuut ovat arvonlisäverottomia lukuun ottamatta autoleasing-vastuita.

10. Ehdolliset velat

milj. euroa	30.6. 2018	31.12. 2017
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	2,0	2,0
Talletukset	1,9	2,5
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset		0,5
	4,0	5,0
Muut sopimusveloitteet		
Venture Capital -sijoitussitoumus	3,0	3,3
Takaisinostovastuut	0,0	0,0
Remburssivastuu	0,1	0,1

11. Johdannaissopimukset

milj. euroa	30.6. 2018	31.12. 2017
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Sähköjohdannaiset	1,7	2,4
	1,7	2,4
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Sähköjohdannaiset	0,4	-0,2
	0,4	-0,2

12. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä yhtiön johto. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu Elisa Oyj:n hallituksesta, toimitusjohtajasta ja johtoryhmästä.

Edellisen tilinpäätöksen jälkeen toteutuneet yrityshankinnat ja -myynnit on esitetty liitetiedossa 2.

Liiketaapahtumat osakkuusyritysten kanssa: milj. euroa	1-6 2018	1-6 2017	1-12 2017
Myyntit	0,2	0,4	0,5
Ostot	0,6	0,8	1,4
Saamiset	1,3	0,1	0,1
Velat	0,1	0,0	0,1

Lähipiiriin kuuluvan johdon kanssa ei ollut liiketaapahtumia.

Yhtiön johdolle maksetut palkat ja palkkiot julkistetaan vuosittain tilinpäätöksessä.

Tunnusluvut

milj. euroa	1-6 2018	1-6 2017	1-12 2017
Oma pääoma/osake, (euroa)	5,97	5,51	6,52
Korollinen nettovelka	1 201,2	1 230,7	1 073,1
Gearing, %	125,9	140,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	37,0	34,3	40,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % *)	18,1	18,8	23,7
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, josta rahoitusleasingilla hankittu osuus	113,7 1,5	117,3 1,8	246,4 2,8
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	12,5	13,6	13,8
Sijoitukset osakkeisiin ja liiketoimintoihin	6,2	101,7	103,7
Henkilöstö keskimäärin	4 661	4 521	4 614

*) laskennassa käytetty rullaavaa 12 kk tulosta

Sijoittajakalenteri

Osavuositarkastus Q3 2018

18.10.2018

Yhteystiedot

Sijoittajasuhteet:

investor.relations@elisa.fi

Viestintä:

mediadesk@elisa.fi

[Elisan kotisivu: www.elisa.fi](http://www.elisa.fi)